

**ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC KINH TẾ VÀ QUẢN TRỊ KINH DOANH**

MAI VĂN KHÂM

**NÂNG CAO HIỆU QUẢ CÔNG TÁC QUẢN LÝ
CHI NGÂN SÁCH NHÀ NƯỚC TỈNH QUẢNG NINH**

**Chuyên ngành: Quản lý kinh tế
Mã số: 60.34.01**

LUẬN VĂN THẠC SĨ KINH TẾ

Người hướng dẫn khoa học: PGS.TS Trần Đình Thiên

Thái Nguyên – 2012

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan luận văn là kết quả nghiên cứu của riêng tôi, không sao chép của ai. Luận văn có tham khảo và sử dụng các tài liệu, thông tin được đăng tải trên các tác phẩm, tạp chí, các trang web và tài liệu thực tế tại Ủy ban nhân dân tỉnh, các Sở ban ngành của Quảng Ninh theo danh mục của luận văn.

Tác giả của luận văn

Mai Văn Khâm

LỜI CẢM ƠN

Trong quá trình học tập và hoàn thành luận văn của mình, tôi đã nhận được rất nhiều sự quan tâm, giúp đỡ, động viên của quý thầy cô Khoa sau đại học- Trường Đại học Kinh tế và Quản trị kinh doanh Thái Nguyên, của gia đình và bạn bè đồng nghiệp.

Đầu tiên tôi xin gửi lời cảm ơn sâu sắc và chân thành nhất đến PGS-TS. Trần Đình Thiên, người đã tận tình hướng dẫn, có những ý kiến đóng góp quý báu giúp tôi hoàn thành luận văn của mình.

Tôi xin chân thành cảm ơn tất cả quý thầy cô Khoa sau đại học- Trường Đại học Kinh tế và Quản trị kinh doanh Thái Nguyên đã hướng dẫn, giảng dạy hết sức nhiệt tình, trách nhiệm trong suốt thời gian khóa học.

Tôi xin chân thành cảm ơn quý thầy cô trong Hội đồng chấm luận văn đã tham gia, góp ý sâu sắc cho buổi bảo vệ luận văn của tôi.

Tôi xin chân thành cảm ơn Ủy ban nhân dân, Tỉnh ủy tỉnh Quảng Ninh, Phòng Kế hoạch ngân sách- Sở Tài chính tỉnh Quảng Ninh, Sở Kế hoạch đầu tư Quảng Ninh, Cục thống kê Quảng Ninh, quý tạp chí, quý viễn thông, quý thầy cô Khoa sau đại học- Trường Đại học Kinh tế và Quản trị kinh doanh Thái Nguyên đã tạo mọi điều kiện cho tôi học tập và hoàn thành luận văn của mình.

Tôi xin chân thành cảm ơn các bạn bè đồng nghiệp, các anh các chị học viên Lớp cao học quản lý kinh tế đã luôn động viên, khuyến khích giúp đỡ tôi trong quá trình học tập đạt kết quả cao nhất.

Một lần nữa tôi xin trân thành cảm ơn.

MỤC LỤC

Lời cam đoan	i
Lời cảm ơn	ii
Mục lục	iii
Danh mục các từ viết tắt	vi
Danh mục các bảng, biểu	vii
MỞ ĐẦU	1
1. Tính cấp thiết của đề tài:	1
2. Tình hình nghiên cứu liên quan đến đề tài	2
3. Mục đích và nhiệm vụ nghiên cứu trong luận văn.....	3
3.1. Mục đích nghiên cứu:.....	3
3.2. Nhiệm vụ nghiên cứu:	3
4. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu trong luận văn	3
5. Ý nghĩa khoa học của luận văn	4
6. Kết cấu của luận văn	4
CHƯƠNG 1: TỔNG QUAN CƠ SỞ LÝ LUẬN CƠ BẢN VÀ KINH NGHIỆM VỀ QUẢN LÝ CHI NGÂN SÁCH NHÀ NƯỚC CẤP TỈNH	5
1.1. Khái niệm, đặc điểm, vai trò của quản lý chi ngân sách nhà nước cấp tỉnh.....	5
1.1.1. Chi ngân sách nhà nước	5
1.1.2. Khái niệm quản lý chi ngân sách nhà nước	12
1.1.3. Đặc điểm của quản lý chi ngân sách nhà nước	13
1.1.4. Vai trò của quản lý chi ngân sách nhà nước	15
1.2. Nội dung, nguyên tắc và các nhân tố ảnh hưởng đến quản lý chi ngân sách nhà nước cấp tỉnh.	19
1.2.1. Nội dung cơ bản của quản lý chi ngân sách nhà nước cấp tỉnh.....	19
1.2.2. Những nhân tố ảnh hưởng đến quản lý chi ngân sách nhà nước	28
1.3. Kinh nghiệm quản lý chi ngân sách nhà nước và bài học rút ra cho Quảng Ninh	30
1.3.1. Kinh nghiệm quản lý chi ngân sách nhà nước của một số địa phương trên thế giới	30
1.3.1.1. Kinh nghiệm quản lý chi ngân sách nhà nước của tỉnh Quảng Đông - Trung Quốc.	30
1.3.1.2. Kinh nghiệm quản lý chi ngân sách nhà nước tại Thành phố Seoul và tỉnh Gyeonggi của Hàn Quốc.....	33

1.3.2. Kinh nghiệm quản lý chi ngân sách nhà nước của một số tỉnh trong nước.....	35
1.3.3. Bài học kinh nghiệm về quản lý chi ngân sách nhà nước rút ra cho tỉnh Quảng Ninh	40
CHƯƠNG 2: PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU	43
2.1. Các câu hỏi nghiên cứu.....	43
2.2. Phương pháp nghiên cứu đề tài.....	43
2.2.1. Phương pháp luận.....	43
2.2.2. Phương pháp thu thập thông tin	43
2.2.3. Phương pháp xử lý thông tin.....	44
2.2.4. Phương pháp phân tích thông tin	44
2.2.5. Phương pháp chuyên gia.....	45
2.3. Hệ thống chỉ tiêu nghiên cứu	45
2.3.1. Nhóm chỉ tiêu đánh giá hiện trạng của địa phương	45
2.3.2. Nhóm chỉ tiêu phản ánh hoạt động chi ngân sách địa phương:	45
CHƯƠNG 3: THỰC TRẠNG QUẢN LÝ CHI NGÂN SÁCH NHÀ NƯỚC TRÊN ĐỊA BÀN TỈNH QUẢNG NINH.....	46
3.1. Khái quát về quản lý chi ngân sách nhà nước trên địa bàn tỉnh Quảng Ninh từ năm 2007 đến nay	46
3.1.1. Đặc điểm đặc thù của tỉnh Quảng Ninh.....	46
3.1.2. Chi ngân sách nhà nước ở Quảng Ninh giai đoạn 2007-2011	49
3.2. Thực trạng quản lý chi ngân sách nhà nước trên địa bàn tỉnh Quảng Ninh từ năm 2007 đến nay	54
3.2.1. Thực trạng quản lý chi thường xuyên	54
3.2.1.4. <i>Thực trạng quyết toán ngân sách nhà nước hàng năm ở Quảng Ninh</i>	64
3.2.2. Thực trạng quản lý chi đầu tư phát triển.....	65
3.2.3. Đánh giá quá trình quản lý chi ngân sách nhà nước ở Quảng Ninh từ 2007 đến nay	66
CHƯƠNG 4: QUAN ĐIỂM VÀ GIẢI PHÁP HOÀN THIỆN QUẢN LÝ CHI NGÂN SÁCH NHÀ NƯỚC TRÊN ĐỊA BÀN TỈNH QUẢNG NINH.....	77
4.1. Quan điểm về nâng cao hiệu quả thực hiện quản lý chi ngân sách nhà nước trên địa bàn tỉnh Quảng Ninh.....	77

4.1.1. Dự báo sự thay đổi những yếu tố thuận lợi và khó khăn trong phát triển kinh tế, ảnh hưởng đến thu chi ngân sách nhà nước ở Quảng Ninh trong thời gian tới.....	77
4.1.2. Quan điểm, mục tiêu hoàn thiện quản lý chi NSNN ở Quảng Ninh trong thời gian tới	81
4.2. Một số giải pháp nâng cao hiệu quả quản lý chi ngân sách nhà nước trên địa bàn tỉnh Quảng Ninh	85
4.2.1. Nâng cao hiệu quả quản lý chi thường xuyên.....	85
4.2.2. <i>Nâng cao hiệu quả quản lý chi đầu tư phát triển</i>	90
4.2.3 <i>Củng cố tổ chức bộ máy, nâng cao năng lực, trình độ của cán bộ quản lý chi ngân sách nhà nước ở Quảng Ninh.....</i>	93
4.2.4. <i>Nâng cao chất lượng công tác kiểm soát chi ngân sách của cơ quan Kho bạc Nhà nước.....</i>	95
4.2.6. <i>Tăng cường sự lãnh đạo của Tỉnh ủy và sự điều hành của Ủy ban nhân dân tỉnh Quảng Ninh đối với quản lý chi ngân sách nhà nước</i>	98
4.2.7. <i>Thực hiện nghiêm túc việc công khai tài chính các cấp</i>	99
4.3. Kiến nghị các điều kiện để thực hiện giải pháp	100
4.3.1 Kiến nghị Quốc hội, Chính phủ, Bộ Tài chính thay đổi một số chính sách, chế độ	100
4.3.2 Kiến nghị Tỉnh ủy, Hội đồng nhân dân và Ủy ban nhân dân tỉnh Quảng Ninh một số thay đổi.....	102
KẾT LUẬN	104
DANH MỤC TÀI LIỆU TẠM KHẢO.....	106

DANH MỤC CÁC TỪ VIẾT TẮT

NSNN	:	Ngân sách nhà nước
HĐND	:	Hội đồng nhân dân
UBND	:	Ủy ban nhân dân
XDCB	:	Xây dựng cơ bản
GDP	:	Tổng sản phẩm quốc nội
WTO	:	Tổ chức thương mại thế giới
UNESCO	:	Tổ chức Giáo dục, Khoa học và Văn hoá của Liên Hợp Quốc
KBNN	:	Kho bạc nhà nước
GPMB	:	Giải phóng mặt bằng
QLNN	:	Quản lý nhà nước
NSDP	:	Ngân sách địa phương
NSTW	:	Ngân sách Trung ương
CBCNV	:	Cán bộ công nhân viên
KT-XH	:	Kinh tế- Xã hội
CSHT	:	Cơ sở hạ tầng

DANH MỤC CÁC BẢNG, BIỂU

Bảng 3.1. Một số chỉ tiêu về tăng trưởng và cơ cấu kinh tế của tỉnh Quảng Ninh giai đoạn 2009- 2011.....	48
Bảng 3.2. Chi ngân sách tỉnh Quảng Ninh giai đoạn 2007-2011	50
Bảng 3.3. Tổng hợp chi NSNN trên địa bàn tỉnh Quảng Ninh giai đoạn 2007-2011	52
Biểu 3.4. Cơ cấu phân bổ dự toán chi NSDP theo lĩnh vực giai đoạn 2007-2011 ở Quảng Ninh.....	60

MỞ ĐẦU

1. Tính cấp thiết của đề tài:

Trong hệ thống tài chính quốc gia, ngân sách nhà nước (NSNN) là bộ phận quan trọng, không những là điều kiện vật chất cần thiết để Nhà nước có thể thực hiện được các chức năng nhiệm vụ của mình, mà còn là công cụ để Nhà nước tác động điều tiết vĩ mô. Chính vì thế, NSNN đã, đang và sẽ còn là chủ đề nghiên cứu của nhiều công trình khoa học.

Trong hệ thống NSNN ở nước ta, ngân sách địa phương (NSĐP) chiếm tỷ trọng lớn. Với đặc thù là ngân sách cấp trung gian, ngân sách địa phương vừa chịu sự quy định của Luật NSNN nói chung, vừa chịu sự ảnh hưởng của phân cấp cũng như đặc điểm kinh tế - xã hội ở địa phương nói riêng, nhất là trong lĩnh vực chi NSĐP.

Trong những năm gần đây, việc bố trí nguồn vốn NSNN cho các lĩnh vực chi ở địa phương còn dàn trải, tính bao cấp chưa được xoá bỏ triệt để, hiệu quả đầu tư còn thấp; việc quản lý, sử dụng vốn đầu tư xây dựng cơ bản và chi tiêu ngân sách còn nhiều thất thoát, lãng phí, chi tiêu hành chính và chi ngân sách cho một số lĩnh vực như y tế, giáo dục chưa đáp ứng được nhu cầu cần thiết. Vì vậy, nghiên cứu để tìm cách hoàn thiện quản lý chi ngân sách ở địa phương sao cho chi ngân sách đảm bảo đạt được hiệu quả cao nhất, triệt để tiết kiệm, khắc phục tình trạng chi ngoài dự toán, chi vượt dự toán không đúng thẩm quyền, sai quy định của Luật NSNN đang là yêu cầu cấp thiết.

Quảng Ninh là một tỉnh biên giới với địa hình phức tạp, vừa có đồng bằng, đồi núi, vừa có bờ biển, trong đó ngành công nghiệp và du lịch chiếm tỷ trọng cao. Quản lý chi NSNN ở Quảng Ninh không những cũng vấp phải các vấn đề nêu trên, mà còn phức tạp và khó khăn hơn do nhu cầu chi luôn vượt

quá mức tự cân đối, do yêu cầu về đầu tư cơ sở hạ tầng để đưa ngành du lịch trở thành ngành kinh tế mũi nhọn, do yêu cầu khai thác lợi thế biển...

Để góp phần giải quyết những vấn đề bức xúc nêu trên, đề tài “**Nâng cao hiệu quả công tác quản lý chi ngân sách nhà nước tỉnh Quảng Ninh**” được chọn làm đối tượng nghiên cứu trong luận văn.

2. Tình hình nghiên cứu liên quan đến đề tài

Quản lý NSNN nói chung và quản lý chi NSNN nói riêng đã và đang được rất nhiều nhà quản lý kinh tế nghiên cứu. Có một số công trình nghiên cứu đã công bố liên quan đến quản lý NSNN và quản lý chi NSNN như:

- *Quản lý chi NSNN qua kho bạc nhà nước trên địa bàn tỉnh Thanh Hóa*, Lương Quang Tịnh, Luận văn thạc sỹ năm 2000;

- *Hoàn thiện quy trình và phân cấp quản lý ngân sách nhà nước trên địa bàn tỉnh Quảng Ngãi*, Luận văn thạc sỹ kinh tế của Dương Ngọc Ánh, Học viện Chính trị - Quốc gia Hồ Chí Minh, Hà Nội, 2004.

- *Hoàn thiện quản lý ngân sách nhà nước trên địa bàn tỉnh Ninh Bình*, Luận văn thạc sỹ kinh tế của Dương Đức Quân, Học viện Chính trị - Quốc gia Hồ Chí Minh, Hà Nội, 2005.

- *Giải pháp tăng cường quản lý chi ngân sách địa phương góp phần thúc đẩy sự nghiệp phát triển kinh tế - xã hội trên địa bàn tỉnh Quảng Ninh*, Luận văn thạc sỹ kinh tế của Trần Văn Lâm, Học viện Tài chính, Hà Nội, 2006.

- *Đổi mới quản lý chi ngân sách nhà nước trên địa bàn tỉnh Vĩnh Phúc góp phần thực hành tiết kiệm, chống lãng phí*, Luận văn thạc sỹ của Nguyễn Thanh Toán, Học viện Chính trị - Quốc gia Hồ Chí Minh, Hà Nội, 2007.

Các công trình nghiên cứu trên đã đề cập đến nhiều khía cạnh khác nhau về quản lý NSNN và chi NSNN, nhưng những vấn đề nghiên cứu hoặc